

В свою чергу, запровадження «кабінетного аудиту» призвело до змін в організації роботи податкового органу вцілому та підрозділах по обробці та аналізу податкової звітності зокрема.

«Кабінетний аудит» відрізняється від фіскального підходу тим, що пов'язаний з іншою організацією роботи щодо отримання та аналізу податкової інформації.

Література:

1. Философский словарь / под ред. М. М. Розенталя. Москва : Политиздат, 1972. 496 с.
2. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления. Курс лекций. Москва : Юрид. лит., 1997. 400 с.
3. Ожегов С. К. Словарь русского языка. Ок. 57 000 слов / под. ред. чл.-корр. АН СССР Н. Ю. Шведовой. 18-е изд., стереотип. Москва : Русск. яз., 1986. 797 с.
4. Правові засади інформаційно-аналітичної роботи органів державної податкової служби. Електронний ресурс: URL: <http://nadoest.com/perelik-umovnih-skoroche-4> (дата звернення: 20.05.2022).

ДО ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ПОСАДОВА ОСОБА НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ»

Анохін О. Д.

здобувач

Науково-дослідного інституту публічного права

м. Київ, Україна

Поняття «посадова особа» виходить за межі публічно-службових відносин. Посадова особа, на відміну від інших службовців, наділена владними повноваженнями, що дозволяють забезпечувати централізований вплив на організаційну структуру, сприяти її цілісності й узгодженості діяльності службового апарату при виконанні завдань і функцій, визначених відповідно до його компетенції. Якщо поняття «посадова особа» розглядати лише в межах публічної служби, то воно становитиме окрему групу службовців, тобто тих, хто обіймає керівні посади або нормативно наділені правом вчиняти управлінські дії [1, с. 183].

Термін «посадова особа» вживають для позначення будь-якої особи, яка обіймає певну посаду в державній чи недержавній структурі. Але в юридичній теорії та практиці «посадова особа» підкреслює значущість місця особи, зазвичай керівників, їх заступників та інших,

що мають право віддавати розпорядження підлеглим і непідлеглим (для державних службовців) та вирішувати питання господарсько-фінансової діяльності [2]. Посадові особи, підкреслює О.В. Петришин, організують управлінський процес в органі публічної адміністрації чи її підрозділі, здійснюють представництво в зовнішніх правовідносинах, забезпечують повноту й оперативність надання публічних послуг. Серед посадових осіб найбільшою повнотою владних повноважень наділені керівники. Керівники публічної адміністрації несуть персональну відповідальність за дії відповідного органу чи підрозділу. У літературі справедливо зазначено, що в єдиноначальних органах рішення приймається оперативно, швидко, існує менш витратне функціонування органу за умови чіткого дотримання визначених завдань і відповідальності [3, с. 18].

В.М. Гаращук вказує, що посадова особа – це службовець (державного або недержавного органу), якому з метою постійного чи тимчасового управління ввіреною йому структурою надано організаційно-владні повноваження, закріплені у відповідних нормативних актах (про ознаки посадової особи див. вище) [4, с. 51]. Т. Оленченко вказує, що посадова особа – це службовець, який займає постійно або тимчасово посаду керівника чи заступника керівника державного органу або його апарату, органу місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації незалежно від форми власності, чи інша особа, на яку законами або іншими нормативними актами з метою постійного або тимчасового управління організаційною структурою покладено здійснення організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків або виконання таких обов'язків за спеціальними повноваженнями [5]. До характерних ознак посадової особи, на думку Н.В. Янюк, необхідно віднести наступні: 1) є представниками влади; 2) застосовують вказівки обов'язкового характеру щодо осіб, з якими не перебувають в службово-трудовах відносинах; 3) вправі застосовувати заходи адміністративного примусу, у тому числі адміністративної відповідальності, у передбачених законодавством випадках; 4) представництво інтересів органу (підрозділу) з іншими суб'єктами здійснюється на підставі доручення. До службових осіб належать ті, хто здійснює функціонально-владні повноваження, у тому числі її ті, хто виконує делеговані державою повноваження, зокрема нотаріуси. До службових осіб належать усі особи, які здійснюють інспекційні повноваження, у тому числі й органів фінансового контролю [1, с. 93–94].

Посадова особа, пише Н.В. Левківська, є професійним виконавцем управлінських функцій. Саме наявність повноважень визначає її роль в управлінському процесі. Організаційно-розпорядчі обов'язки – це обов'язки по здійсненню керівництва трудовим колективом, діяльністю

окремих працівників. Виконання особою організаційно-розпорядчих функцій супроводжуються визначенням форм та застосуванням відповідних методів управлінської діяльності, вибором моделі впливу на підлеглих і створенням умов для виконання ними службово-трудоових обов'язків. Це -реальні важелі впливу на формування органу чи його підрозділу та на скерування діяльності підлеглих по службі працівників у напрямі виконання завдань та функцій відповідно до компетенції цього органу. Виконуючи свої повноваження, така посадова особа водночас реалізує компетенцію відповідної організаційної структури і здійснює управління людьми, впливаючи на їх поведінку з допомогою юридично-владних дій. Водночас вона правомочна використовувати і заохочувальні заходи, які сприяють підвищенню якості виконання доручених справ. Разом з тим посадова особа несе персональну відповідальність за діяльність організаційної структури. Таким чином, виконання організаційно-розпорядчих функцій є характерною ознакою лише для керівної посади [6].

Слід відмітити, що вчені-адміністративісти виділяють низку особливостей посадових осіб, серед яких: займає посаду в державних органах і/або органах місцевого самоврядування, в державних і муніципальних установах тощо; реалізує владні повноваження; представляє державу і муніципальні утворення; має, як і всі державні і муніципальні службовці, права, обов'язки, обмеження і заборони по службі; може застосовувати заходи примусу; реалізує повноваження щодо накладення дисциплінарних стягнень; може видавати адміністративні акти; здійснює контрольньо-наглядові повноваження; може бути суб'єктом юридичної відповідальності [7]. На відміну від такого розширювального переліку ознак посадової особи, підкреслює К.М. Зубов, науковцями пропонувалися три ознаки: 1) управлінські функції; 2) обов'язки щодо забезпечення якості праці інших осіб; 3) владні повноваження [8].

Отже, проведений вище аналіз дає змогу констатувати, що посадовою особою в органах Національної поліції України є службовець, який займає керівну посаду у певному структурному підрозділі та/або органі поліції та відповідно до норм чинного законодавства наділений особливим адміністративно-правовим статусом, котрий дає їм змогу виконувати управлінсько-розпорядчі функції з метою забезпечення нормального процесу функціонування ввіреного йому суб'єкта, а також організації трудового процесу їх працівників. Характерними ознаками посадових осіб поліції є наступні:

– займають керівні посади у державному правоохоронному органі з особливим правовим статусом – Національній поліції України;

- володіють рядом специфічних повноважень владно-управлінського характеру;
- підпорядковані їм особи володіють спеціальним службово-трудохим статусом.

Література:

1. Янюк Н. В. «Посадова» і «службова» особи публічної адміністрації: проблема понятійного апарату в законодавстві України. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція*. 2014. Вип. 10-2(1). С. 91–94.
2. Самофалов Л. П. Особливості розуміння понять «посадова особа», «службова особа», «представник влади» та їх значення в правовому регулюванні пенітенціарних правовідносин / Л. П. Самофалов, О. Л. Самофалов. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2015. № 4. С. 136–148.
3. Петришин А. В. Статус должностного лица: природа, структура, специализация. К. : УМК ВО, 1990. 74 с.
4. Гарашук В. М. До питання про визначення суті окремих термінів в адміністративному праві. *Адміністративне право і процес*. 2014. № 3(9). Ювілейний.
5. Оленченко Т. Л. Особливості відповідальності посадових осіб системи МВС України (адміністративно-правовий аспект) : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. К., 2006.
6. Левківська Н. В. Поняття «посадова особа місцевого самоврядування»: проблемні питання правового регулювання в Україні. URL: http://academy.gov.ua/ej/ej9/doc_pdf/Levkivska_NV.pdf
7. Старилов Ю. Н. Служебное право : учебник. М., 1996. С. 380–381.
8. Ноздрачев А. Ф. Государственная служба : учебник. М., 1999. С. 175.